

OCHII LUI ARGUS

În 2022, pe fondul invaziei Ucrainei, propaganda rusă a continuat să lanseze nenumărate bazaconii cu iz de fake news. Acestea au avut, în primul rând, rolul de a ține treaz interesul conspirativ al publicului intern, dar și al celui extern, căzut deja în plasa narațiunilor false ale Moscovei.

Propaganda rusă și pactul cu diavolul

Liviu Anghel
liviu.anghel@presamil.ro

Publicul rus este bombardat constant cu informație falsă, manipulative, pentru a nu capota în fața temerilor induse de prelungirea neprecizată a războiului și de un eventual conflict lărgit care ar include și o mobilizare generală. După ani la rând în care publicul rus a fost transformat într-un fel de zombie paranoid, anul trecut a fost unul în care propaganda, dezinformarea și narațiunile false au invadat fiecare colț al societății. De la anatemele aruncate asupra Occidentului, acuzat că, începând cu 2014, a înarmat Ucraina pentru a o determina să atace Rusia până la narațiunile care transmiteau că președintele Ucrainei, Volodimir Zelenski, conduce o internațională nazistă cu scopul de a distruge Rusia, rușii au ajuns la negarea oficială a crimelor de război comise de militarii lor în Bucha, Irpin, Izium și Borodanka. De fiecare dată, Kremlinul spunea că este vorba de înscenări ale ucrainenilor, iar cadavrele care erau zărite pe străzi nu făceau parte decât din niște scene filmate cu ajutorul unor actori. Atunci când erau găsite gropi comune cu rămășițele a sute de persoane, Moscova spunea că sunt doar provocări ale Ucrainei care ucide civilii rusofoni din zonă. Jurnalistul Marin Gherman a întocmit un top al celor mai răspândite materiale de tip fake news, pentru site-ul *veridica.ro*, două dintre ele fiind citate mai jos.

Românii protestează în masă față de NATO și politica de sprijin pentru Ucraina. În luna octombrie a anului trecut, în România, au avut loc mai multe manifestații declanșate de diverse blocuri sindicale, acestea protestând împotriva

prețurilor mari la energie și scăderii puterii de cumpărare a oamenilor. Au fost și marșuri de solidaritate cu femeile din Iran. Chiar dacă au existat, manifestațiile anti-NATO sau anti-Ucraina au fost marginale, cu participare infimă, având ca vârf de lance personaje care, de ani buni, diseminează în spațiul public narativele false ale Moscovei. Presa rusă a ilustrat așa-zisele proteste anti-NATO cu diverse fragmente din timpul protestelor sindicale, fără a prezenta lozinci specifice ale protestatarilor. Bazându-se pe comentariul unui cititor anonim, publicația *Pravda*, a lansat o știre cu adevărat de senzație: presa mainstream din România a ignorat protestele, și, în ciuda ciocnirilor stradale, populația României nu a aflat de ele. Conform *veridica*, site-ul *Ghall* a publicat știrea, ilustrând-o cu fotografii din perioada protestelor antiguvernamentale care au avut loc în 2018, în București. Protestatarii aveau umbrele, iar afară ninge, fenomen care a lipsit cu desăvârșire în toamna anului trecut, în Capitală. Narațiunea falsă a Kremlinului a vrut să arate că NATO nu se bucură de susținere în România, iar cetățenii români vor ieșirea din Alianță. Totodată, rușii au vrut să inducă ideea că Ucraina nu se bucură de susținere în rândul românilor de rând.

Ucraina este un stat nazist, periculos pentru existența Rusiei. Propaganda rusă încearcă să ne convingă că Ucraina a devenit un stat nazist cu sprijinul direct al Occidentului și reprezintă o primejdie pentru securitatea Rusiei. Mai multe narațiuni false au acuzat Ucraina că șterge din memoria colectivă imaginea eroică de eliberator antinazist a URSS. Se urmărește astfel transmiterea către opinia publică din

spațiul ex-sovietic a faptului că Ucraina a devenit nazistă prin apropierea de Occidentul care contestă eroismul rușilor din Al Doilea Război Mondial. Presa guvernamentală de la Moscova cataloghează orice element al renașterii național-lingvistice sau culturale din spațiul post-sovietic ca fiind nazist sau neonazist, asimilând naționalismul statal cu ideologia lui Hitler. În Ucraina a fost adoptată *Legea privind condamnarea regimurilor totalitare comuniste și naziste și a simbolisticii lor*, pe când în Rusia are loc în momentul de față reabilitarea stalinismului. În Ucraina există și adepți ai extremei drepte, iar unii dintre ei au luptat în Donbas. Politicienii care reprezintă extrema dreaptă nu beneficiază de susținere semnificativă și nu se află la putere.

Aproximativ o treime din terenurile cultivate ale Ucrainei sunt deja deținute de companii multinaționale americane. Propaganda rusă a repetat obsesiv că trecerea terenurilor ucrainene în mâini străine a fost solicitată de Departamentul de Stat al SUA, Fondul Monetar Internațional și Banca Mondială. Ucrainenii s-ar fi opus mult timp, până când a venit Zelensky la putere. Modificări recente aduse legislației ucrainene spun, pentru prima dată de la câștigarea independenței, că este permisă vânzarea terenurilor agricole către persoane private. Începând cu 1 iulie 2021, printr-o lege parlamentară, orice cetățean ucrainean poate cumpăra până la 100 de hectare de teren, în timp ce companiile autohtone vor putea participa la licitații de vânzare începând din 2024. După dobândirea independenței, în 1991, Ucraina a distribuit milioane de loturi de terenuri arabile micilor fermieri care, până anul trecut, puteau

doar să își închirieze terenurile terților. În ciuda modificărilor, persoanele fizice și companiile străine nu pot cumpăra terenuri agricole în Ucraina, dar pot să le închirieze, în arendă. Este un model întâlnit și în România, unde mari suprafețe de teren agricol sunt arendate de firme și persoane străine. Deși firmele străine nu pot cumpăra terenuri agricole în Ucraina, acestea pot lua terenuri în arendă, sau pot deține acțiuni la firme autohtone care au terenuri în arendă.

De ce se vorbește foarte mult despre război și prea puțin despre pace?

În România, există un curent suveranist care vântură de la teorii conspiraționiste și antivaccinism până la imagini diabolizante ale conducătorilor ucraineni, care nu și-ar dori pacea, preferând să își sacrifice propriul popor pentru câteva bucăți de pământ și pentru ambiția șefului statului. Președintele Ucrainei, Volodimir Zelenski, este redus de *pacifiștii* români la statutul de *actoraș, marionetă a americanilor*. În plus, războiul din Ucraina și sancțiunile occidentale impuse Rusiei ar duce la sărăcirea românilor, prin scumpirea energiei. Ne aducem aminte cum, imediat după invazia rusească și atacul asupra Kievului, cercurile prorusse s-au activat, un exemplu fiind cel al senatoarei Diana Șoșoacă, aceasta susținând, în ciuda evidențelor, că imaginile live surprinse de camerele din capitala ucraineană arată că acolo e pace și liniște și nu clădiri distruse de armata rusă. Alături de deputații Dumitru Coarnă, Mihai Lasca, Francisc Tobă, Daniel Gheorghe Rusu și Ciprian Ciubuc, Șoșoacă făcea apel la autoritățile române și la ambasade să facă toate demersurile pentru a începe negocierile, pentru încetarea ostilităților dintre Ucraina și Federația Rusă. Acest discurs

„pacifist” a continuat pe tot parcursul anului, cu implicarea mai multor nume publice, printre care Adrian Severin, Mirela Palada, Robert Turcescu, Ion Cristoiu etc. La 10 noiembrie, site-ul *Evz.ro* titra: *E oficial, românii vor pace! Cum s-a transformat războiul din Ucraina într-o scenetă de operetă.* Într-un dialog cu maestrul Cristoiu, Robert Turcescu îl întreba pe acesta despre *sceneta cu efect lacrimogen regizată la Kiev, cu participarea lui Volodimir Zelenski și a starului american Sean Penn*. I se reproșă lui Zelenski că face prea mult spectacol, și nu-și alocă timp să guverneze cu adevărat. *S-a creat un curent de opinie care înăbușă din fașă orice tentativă de a se discuta despre pace. Curentul e întreținut de oameni comozi, care nu fac eforturi să pună sub semnul întrebării liniile oficiale de comunicare. Oamenii, lumea s-a plictisit! E un război favorabil deocamdată rușilor că ei au cucerit bucata de pământ, spunea Cristoiu. Acești indivizi nu țin cont de un fapt de ne tăgăduit: cetățenii Ucrainei nu sunt pregătiți să cedeze teritorii, de dragul încheierii războiului. Acest lucru este arătat clar într-un sondaj realizat la începutul anului în curs de Institutul Internațional de Sociologie din Kiev. 85% dintre ucraineni consideră inacceptabile orice concesii teritoriale. Doar 8% consideră că, pentru a obține pacea și a păstra independența, Ucraina poate renunța la o parte din teritoriul său. Propagandiștii proruși din România ar trebui să nu uite un lucru: Rusia a atacat Ucraina, Rusia a bombardat orașe și a ucis civili, Rusia a torturat și omorât ucraineni în Bucha, Borodanka, Irpin, Harkov, Herson. Ucrainenii nu vor pace cu un asemenea popor, în timp ce *pacifiștii* români par a nu avea nicio problemă în a încheia pact cu diavolul. ■*